

Horecký zpravodaj

Prosinec 2008

Číslo 18. (1/2008)

*Mnoho zdraví a osobní spokojenosti
v roce 2009 přeji všem spoluobčanům
zastupitelé a starosta obce Horky.*

Informace obecního úřadu

Ohlédnutí za rokem 2008

Letošní rok, díky velké aktivitě většiny občanů Horek, byl ve znamení výstavby sportovního areálu v Hájence. Díky dotaci z prostředků obnovy venkova Pardubického kraje mohlo být zbudováno víceúčelové hřiště s oplocením, dlažba u Hájanky a nové osvětlení. Na dodělání dětského koutku se skluzavkou, průlezkami a dalšími atrakcemi již však nezbyl čas ani síla a po dohodě jsme toto přesunuli na rok 2009. Nechci zde jmenovitě děkovat všem, kteří jakoukoliv měrou přispěli k tomuto dílu, ale všem je jistě největší odměnou využití tohoto hřiště hlavně generací, která jinak nejvíce času tráví u počítačů. I v těchto sychravých dnech se díky asfaltovému povrchu odehrávají fotbalové mače stejně jako celé léto, kdy bylo hřiště obsazeno téměř denně.

Samozřejmostí bylo každý pátek a neděli občerstvení v Hájence díky partě, která celé léto zajišťovala provoz tohoto zařízení. Odměnou jim jistě byla spokojenost všech návštěvníků včetně přespolních.

Plánované akce pro rok 2009

Příští rok je největší plánovanou akcí s podporou dotace POV oprava komunikací v obci. Rozsah bude závislý od obdržené dotace, její výše bude známa až na jaře 2009.

Dále potom dodělání dětského koutku pro nejmenší v Hájence. Věřím, že na tuto akci se opět najdou pracovitě ruce, které pomohou s dokončením tohoto díla.

Poplatky v roce 2009

Dle sdělení firmy LIKO je stanoven poplatek za svoz tuhého komunálního odpadu pro rok 2009 na 540 Kč za občana. Dle rozhodnutí obecního zastupitelstva bude výše poplatku pro rok 2009 stejná jako v roce 2008, tedy 450 Kč na občana, rozdíl doplatí obec ze svého rozpočtu. Součástí svozu je i odvoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu. Sběrné pytle budou i nadále zdarma k vyzvednutí na obecním úřadě nebo po dohodě v prodejně.

Poplatek ze psů zůstává stejný jako v roce 2008, tedy 80 Kč.

Vodné 20,40 Kč za m³.

Termín výběru poplatků bude včas oznámen.

Plynofikace

Již v letošním roce jsme chtěli dokončit plynofikaci obcí ve vztahu k fondu životního prostředí. Bohužel jsme nedokázali překročit 50% hranici pro nevracení dotace a byli jsme nuceni požádat dopisem ministra životního prostředí o posunutí termínu dokončení o jeden rok.

Díky tlaku na obce Bohuňovice a Netřebí a připojení jejich občanů jsme podle hrubých přepočtů dosáhli 50,5% ekologického přínosu, a to by znamenalo možnost papírového dokončení této akce bez vracení dotace!

Velký dík patří paní Marii Procházkové, která vedla celé účetnictví svazku Obora (plynofikace) a které děkují i starostové Bohuňovic a Českých Heřmanic za přípravu podkladů pro dokončení této akce pro fond životního prostředí.

Josef Pechanec

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Průměrný věk občanů Horek je 40 let (z toho žen 43 let, mužů 37 let). Průměrný věk důchodců je 73 let. V obci žije celkem 104 občanů (z toho žen 56, mužů 48; děti do 15 let je 18).

Letos se narodil Jan Vítek. Zemřeli naši spoluobčané Josef Souček, Marie Dlouhá, Anna Němcová.

Výročí

65 let Petr Procházka
Josef Rovenský
Marie Procházková
75 let Karel Škraňka
80 let Josef Němec
Vlasta Bečičková
Marie Dlouhá
85 let Marie Eliášová

Všem srdečně blahopřejeme.

Výsledky voleb do zastupitelstva Pardubického kraje z obce Horky, které se konaly ve dnech 17. - 18. října 2008

Zapsáno do seznamu voličů 82 voličů

Počet voličů, kteří přišli volit 55 voličů

Volební účast 67 %

Dva odevzdané hlasy byly neplatné.

Z možných šestnácti stran bylo voleno sedm. Hlasy dostaly podle počtu strany:

název strany	počet hlasů	hlasy v %
Koalice pro Pardubický kraj	19	35,84
Občanská demokratická strana	11	20,75
Česká strana sociálně demokratická	11	20,75
Nezávislí starostové pro kraj	7	13,20
Strana zelených	2	3,77
Volte Pravý Blok - www.cibulka.net	2	3,77
Komunistická strana Čech a Moravy	1	1,88

Něco z obecní kroniky

Horecký les, nebo Obora, anebo Bažantnice, jak se dřív říkalo, patřila do 30. 10. 1933 k litomyšlskému velkostatku. V tomto roce došlo po dlouhých jednáních diplomatických i politických k jeho rozparcelování. Jak píše v obecní kronice pan Bohumil Novotný, už tenkrát se mělo jednat o rozdělení lesa „o nás, bez nás“. Někdo na okrese v Litomyšli tvrdil, že Horky jsou malé a chudé, o les nestojí, mají před sebou jiné důležitější úkoly jako elektrifikaci a výstavbu silnice. Velký zájem o jiné rozdělení lesa měli cerekvičtí sedláci. Naši zástupci, pánové Bohumil Novotný a Ladislav Huryta, po dlouhých jednáních dohodli současné rozdělení. Obecní zastupitelstvo s tímto rozdělením nesouhlasilo, ale i zásah Pozemkového fondu byl bez výsledku.

Obec za 22,4 ha lesa tehdy zaplatila 30.620 Kč. Obec Bohuňovice, Horky a Nová Sídla převzaly i hajného (bydlel v horecké hájovně) s ročním služným 8.000 Kč a placení různých nadací, spojených s vlastnictvím lesů.

Hned po předání lesa bylo vysázeno 4.000 stromků a byly zúženy cesty. V roce 1933 bylo například uloveno v horeckém revíru 131 zajíců, 149 koroptví, 30 bažantů. Později byly z důvodu špatného počasí stavy odstřelené zvěře mnohem menší.

V roce 1953 les převzala státní správa a pak podnik Státní lesy. V roce 1999 došlo k převodu lesů zpět obcím, teprve v roce dalším byl les přepsán z majetku ještě Místního národního výboru Cerekvice nad Loučnou na Obec Horky. V současné době má Obora výměru 20,1729 m² - znalcem odhadnutá cena v roce 2001 byla 10.610.700 Kč. V letošní zimě bude nutno vykácet stromy rozlámané vichřicí, která se přes náš kraj přehnala v měsíci červnu.

A jestlipak si umíte představit, nebo vy starší si vzpomenete, že například v roce 1945 bylo na Horkách chováno 14 koní, 261 krav, 118 prasat, 46 koz, 652 slepic, 46 hus a 30 kachen? Ještě dlouho po tomto roce prováděl každý místní národní výbor vždy k 31. 12. soupis chovaného zvířectva a drůbeže.

Marie Procházková

ČERVENÝ KŘÍŽ NA HORKÁCH

Jan Morávek

Když jsem byl požádán o příspěvek do letošního zpravodaje a uvažoval, o čem by měl být, vzpomněl jsem si, že jsem se dosud nezmínil o místní organizaci Československého, nyní Českého červeného kříže. Mezinárodní organizace Červený kříž (Červený půlměsíc, Červený lev a slunce) byla založena na popud Švýcarska v roce 1864. Jejím úkolem bylo zmírňovat následky pozemních válek. Po skončení první světové války vznikl na troskách rakousko-uherské říše v Evropě nový stát - mladá Československá republika, která se ke zmíněné organizaci připojila. V roce 1919 byl založen Československý červený kříž. Tolik úvodem, ale já mám v úmyslu se vrátit o několik let nazpět, ještě do období rakousko-uherské monarchie.

První písemná zpráva o zdravotní činnosti v naší obci je uvedena v souvislosti s činností Sboru dobrovolných hasičů, který byl založen v roce 1904. Při sboru byl vždy jeden člen ve funkci zdravotníka, jehož úkolem bylo poskytnutí první pomoci členům zásahové jednotky při akci. Ze zápisů je však zřejmé, že jeho činnost se neomezovala pouze na sbor samotný, ale měla sloužit všem občanům, kteří by tuto pomoc potřebovali. Pro tento účel byla z obecního rozpočtu zakoupena příruční lékárníčka. Ze zápisů se také dozvídáme, že v zimních měsících bylo prováděno odborné školení sboru. Oproti praktickému výcviku, pro který se více hodila jiná roční období, to byly kurzy první pomoci, které bylo možné provádět právě v zimním období. V roce 1915 se lze dočísti o zdravotnické četě žen a dívek a o jejich výcviku.

Tolik z období Rakousko - Uherska. V roce 1919, po založení Československého červeného kříže (dále jen ČČK), se stává členem sboru místní řídicí učitel pan Jindřich Novotný, který je zároveň členem ČČK. Ze zápisu není jasné, zda tehdy byla či nebyla místní organizace ČČK. V zápise z roku 1920 právě jmenovaný J. Novotný upozorňuje na okolnost, že se rozšiřuje nakažlivá nemoc svrab a že je tedy zapotřebí, aby členové zdravotnické čtyry byli vysláni do Litomyšle, kde bude provedeno školení rychlého léčení svrabu. Tolik k osobě pana Novotného. O jeho další zdravotnické činnosti nejsou žádné zprávy. Třebaže jsem písemně kontaktoval jeho syna, pana Milana Novotného, ani on ani jeho sestry se na nic takového neupamatovaly. Pan

Milan Novotný mi ale odpověděl velice krásným dopisem, ve kterém vzpomíná na krásná léta prožitá na Horkách až do roku 1938, kdy se celá rodina přestěhovala do Českých Heřmanic. V roce 1924 přebírá sanitární službu po panu J. Kopeckém pan Ladislav Eliáš z dnes již neexistujícího čp. 24. Byl jediný z Eliášových, který provozoval myslivost, proto získal přezdívku Nimrod. Pan Eliáš, kterého si jistě ještě mnozí pamatují, byl velice šikovným zdravotníkem. Dovedl profesionálně ošetřit menší i větší poranění, ovládal obvazovou techniku a dokázal provést i drobné chirurgické zákroky jako řezání vředů, k čemuž jako nástroj posloužila desinfikovaná břitva. Zárok, s jakým by asi dnešní obvodní lékař poslal pacienta na chirurgickou ambulanci. Další doklad nalezneme v zápise z roku 1939. Doslovný citát zní: „Samaritánská stráž rozšířena o pět žen, které v době mobilizace navštěvovaly samaritánský kurz ve Sloupnici a složily patřičnou samaritánskou zkoušku. Byl schválen návrh, aby byly přijaty do sboru a sbor aby za ně, jako členy již stávající, platil příspěvek Červenému kříži.“ Ani z této věty není zcela jasné, zda v obci místní organizace ČČK byla, či ne. Pokud byla, tak její činnost během válečných stagnovala, nebo zcela zanikla. Ani z poválečného období nejsou žádné zprávy o zdravotnické činnosti v obci.

Přelomovým byl rok 1952, kdy na zdejší jednotřídce byl ustanoven jako řídicí učitel pan Jan Crha, který byl také vyškoleným a velice šikovným zdravotníkem. Jeho zásluhou byla v roce 1954 založena místní organizace ČČK. Jelikož nebyla založena při místní organizaci žádná kronika a staré zápisy také nejsou již k nahlédnutí, posloužila mi k určení data založení zapůjčená stará legitimace jednoho z prvních členů - pana Jaroslava Antesa, kde je uváděno členství 27. 2. 1954. Je tedy možné toto datum považovat za její zrození. Jako první předseda je podepsán Jan Crha. V legitimaci paní Jindřišky Antesové, vydané v lednu 1958, je rovněž uveden předseda Jan Crha a jako místopředseda pravděpodobně, pokud se mi podařilo podpis dobře rozluštit, pan Václav Záleský. Po roce 1970 je již předsedou pan Jaroslav Antes a na místě místopředsedy pan Ladislav Dlouhý. V osmdesátých letech převzala předsednické místo paní Marta Zemanová a zastupuje ji paní Jana Hurytová, což trvá až po současnost. Místní organizace je začleněna do obvodního výboru ČČK, který sdružuje organizace těchto obcí: České Heřmanice, Netřebí, Horky, Voděřady, Džbánov, Vlčkov, Horní Sloupnice a Dolní Sloupnice. Tyto obce byly začleněny do zdravotnického obvodu Horní

Sloupnice. Když byl v roce 1960 zrušen okres Litomyšl a obec Horky připadla k okresu Svitavy, měla být také připojena pod zdravotnické středisko Litomyšl, stejně jako místní organizace ČČK. Na přání většiny občanů a zásluhou předsedy pana Crhy zůstala věrna Dolní Sloupnici, přestože tato připadla okresu Ústí nad Orlicí. Místní občané byli zvyklí na obvodního lékaře pana Aloise Tomana, který nastoupil ve Sloupnici v roce 1946 a působil tam až do své smrti v roce 1970. Jak se říká, zvyk je železná košile. Doktor Toman za ta dlouhá léta znal lidi v celém obvodu, znal zvláště u těch starších jejich neduhy a mohl si dovolit jako dobrý diagnostik předepisovat léčení i bez vyšetřování. Činnost místní organizace spočívala v pořádání přednášek lékařů a zdravotníků. Nejvíce jich uskutečnil zmíněný doktor Toman, ale také jiní odborní lékaři. Pokud si vzpomínám, byl to svého času vyhlášený doktor Tardy, odborník na krční onemocnění, kožní doktor Vodička, známý propagátor saunování doktor Mikulášek, syn obvodního lékaře ve Sloupnici před druhou světovou válkou, a jiní. U některých jsem také promítal filmy. Nevím teď zcela přesně, zda to bylo v roce 1953 nebo 1956. To ve třídě místní školy ve večerních hodinách probíhal kurz první pomoci pro všechny zájemce. Obvazovou techniku prakticky předváděl pan Jaroslav Mrkos ze Sloupnice, a to s odborným výkladem doktora Tomana. Každý zúčastněný dostal průkaz způsobilosti poskytovat zdravotní péči. Musím říci, že to byl kurz, zvláště obvazové techniky, opravdu vynikající. Doposud každý z nás dovedl, jak se říkalo, bačkoru zamotat tak, že takový obvaz velice brzy spadl. Škoda, že se taková akce již neopakovala. Znalosti nejen členů, ale i ostatních občanů, se projevíly i v praxi. Pan řídící Crha i paní Crhová, pokud vím, ošetřili spolu několik drobnějších poranění. Nejvážnější úraz utrpěla paní Anička Mikulecká, když na ni spadla dřevěná vrata, ta ale po poskytnuté první pomoci byla převezena do nemocnice. Zásluhou rychlé pomoci byl zachráněn život pana Mikuleckého z Chocně a tonoucí dívce v rybníku. Nevzpomínám si ale, že by zde byly jiné větší úrazy. Tuším, že v roce 1938 nebo nějak okolo zemřel na úraz koňským kopytem čeledín v čp. 15 pan Vinca Hájek, ale tam se jednalo spíše o zanedbání vyhledání lékařské péče, po válce při sváření autogenem pan Ladislav Šilar, ale to byl úraz v zaměstnání.

Členové ČČK se zúčastňovali také proškolení v rámci civilní obrany jak zde, tak při podobných akcích ve Sloupnici. Pravidelně docházeli na schůze obvodního výboru, výbor pořádal také zájezdy se zdravotní tematikou,

pořádaly se zdravotní plesy s tombolou, ve které mimo jiné byl nádherně vyzdobený dort horecké občanky paní Marty Dlouhé z čp. 11, která ve zdobení dortů byla známa v širém okolí a neměla také žádného konkurenta. Bohužel jsem se při psaní tohoto příspěvku dozvěděl, že již není mezi námi, a tak alespoň těmito několika řádky bych jí chtěl poděkovat nejen za ty dorty, ale za veškerou práci jak ve skupině ČČK, tak jako naší občance, sousedce, nenápadné venkovské ženě, o jakých se nedočteme v kronikách, ale bez nichž by kroniky zůstaly prázdné.

Místní skupina ČČK provozuje i jinou činnost, jako např. pořádání různých akcí pro mládež, prázdninové dny, různé sportovní soutěže v nově upraveném sportovním areálu u Hájenky, mikulášské nadílky, vánoční besídky apod. Místní ženy využívají sál obecního domu, kde cvičí aerobik a nyní i jógu. Musím říci, že ČČK je v současné době nejlépe fungující organizací v obci.

Místní skupina má v současné době 30 členů, z toho 29 žen a jeden muž. Věkový průměr je 60,2 roku. V obci trvale bydlí tři profesionální zdravotní sestry, které ochotně poskytnou potřebnou zdravotní pomoc, za což jim buď vzdán dík. Tak tolik asi k té činnosti místní organizace ČČK a i zdravotnické práci v minulém století. Přeji všem červenokřížákům do dalších let jejich činnosti, aby co nejméně museli zasahovat při úrazech a poskytování zdravotní pomoci, a o to více se mohli věnovat pořádání všech ostatních akcí, aby společenský život v obci nestagnoval, ale naopak dále se rozvíjel. Červenokřížácké práci zdar!

Veselé vánoční hody

Autor textu této písně, barokní básník Bedřich Bridel, se po osmadesátém roce dočkal uznání a v jeho rodném Vysokém Mýtě mu byla odhalena pamětní deska. Ano, máme tu opět Vánoce se vším, co k nim v současné době patří. Každý z nás je bude slavit po svém, někdo s velkým, někdo s malým V, ale až budeme sedět u toho štědrovečerního stolu, až budou rozdány a rozbaleny dárky, až budeme sledovat radostné jiskérky v očích obdarovaných dětí, a sami vzpomínat na Vánoce za času našeho dětství a mládí, věnujme alespoň malou vzpomínku těm, kteří toto štěstí nemají, kteří jsou upoutáni na nemocniční lůžka nebo v léčebně dlouhodobě nemocných, těm, kteří o ně pečují a snaží se jim nahradit teplo domova, také těm, kteří kontrolují chod elektráren, aby nám ten náš vánoční stromek hezky zářil, a

vůbec všem, kteří se i o Vánocích starají o to, aby ten chod toho dnešního, uspěchaného světa pulsoval tím správným tempem. Možná že potom se na Vánoce budeme dívat z jiného pohledu.

Přeji tedy všem čtenářům a nejen jim hezké a požehnané Vánoce a hodně úspěchu a optimismu v tom příštím roce i letech dalších.

MOJE ÚČAST VE SVĚTOVÉ VÁLCE

Bohumil Novotný (1893 – 1962)

Na jaře r. 1914 byl jsem odveden jako I. ročník jednadvacetiletých k rakouské armádě. Odvodní komise mínila mne zařadit k námořnictvu, poněvadž však měl můj otec pro mne podánu žádost o přeložení do náhradní zálohy, odvedli mne k dělostřeleckému pluku polních houfnic č. 9 do Josefova, kam jsem brzy po vypuknutí války, dne 25. srpna 1914, narukoval. Zde, ve starých kasárnách „v šancích“, odbyl jsem si rekruťský výcvik. Vojna byla „jako řemen“, ale že jsem uměl tak trochu německy, šlo to. Po krátkém pěším výcviku zařadili mne k jízdním. Tady teprve nastala ta pravá vojna. Výcvik jezdecký na koni i v zápřeži se všemi nepříjemnostmi, spojenými se stykem s koňmi často nebezpečných nezpůsobů a s rakouskými šaržemi „od dobytka“... Zanedlouho vystěhovali nás na Moravu, k Olomouci do Horek a Chomutova, kde jsem po krátkém čase byl přeložen k náhradní, pochodové baterii. S touto baterií ve svátky vánoční r. 1914 dostal jsem se k Budapešti do Rákos - Kerestúr a Vecsesé, asi po osmi nedělích do Hložan, slovácké to vsi v Báčce - Banátu, jižních Uhrách.

V březnu nato odvezli nás do Tuzly v Bosně, kde jsme zažili mnoho hladu. Zapomnělo snad nás slavné velitelství - nedostávali jsme po řadu dní od eráru nic k jídlu a hladový Kras, plný šedobílých skalisk, kde jen pořádku krčily se k vápencovým útesům chudíčkové kučery, šedé, jako jejich okolí a jistě po bosensku nenávidějící rakouskou uniformu, sotva živili své nuzné obyvatele. Viděl jsem tady však kus jihu: mešity, s jichž plochých střech zpívali muezinové chválu Alláhovi, strohými zdmi obehnané domy bohatých mohamedánů, hustými závoji zahalené tváře moslimek, pestrý oděv hrdých Turků s pistolemi a

kinžály za pasem, s dlouhou puškou přes široký hřbet, drobným klusem ubíhajícího osla, či mulu pod sebou řídících.

V květnu 1915 vypověděla Itálie válku. Kdejaký maršbatalion a kdejaká maršbaterie chvátaly tam zastavit italský výboj. Tak i naše baterka - po dvoudenním pochodu nasedla v Bosenském Brodu do vagónů a přes Chorvatsko odjela přímo na Sočskou frontu do bílé Gorice. Po dvoudenním odpočinku ve Vrtojbě, při němž soustřeďovaly se příšlé vojenské oddíly, zaujali jsme postavení u Solkana nad prudkou Sočou, bouřící jarními alpskými vodami. V zelených křoviskách na svazích M. Sabatina a Monte Santa, ve smokvoňových a třešňových sadech kloktali po nocích slavíci a od časného rána do noci bouřily po frontě od Dober Dobu přes Podgoru za Sabatino explose granátů i šrapnelů všech kalibrů, štěkaly kulometry a burácely miny v nepřetržitých skoro ofensívách. Podgorská výšina, v den našeho příjezdu hýřící jasnou zelení mladého dubového listí, v několika dnech změnila se v beztvárný kopec zobraceného žlutého jílu, ježatý zpřeráženými kmeny stromového porostu. Co den, často i v noci, táhly oddíly pěšáků, plně vyzbrojených, v pochodovém pořádku na posice Podgory a v tlupách i po různu vraceli se zkrvavení, k nepoznání zablácení a rozervaní, většinou bez zbraně, pěšky i na nosítkách s obvazy i bez nich, zpět. Kostí a údy těch, kteří se z Podgory nevrátili, obracely, rvaly a s jílem mísily nové a nové výbuchy vražedných granátů a min.

Celých devět měsíců pobyla baterie v tom pekle a ztratila za tu dobu 35 mužů, většinou mrtvých. Teprve v zimě, která zde se vyznačovala buď neprostupnou, hustou mlhou, v níž nebylo nic víc, než na dva kroky vidět, nebo vytrvalým, studeným deštěm, odvezli nás přes Maďarsko, Dukelským průsmekem na ruskou frontu Okna - Sinków - Zálesčíky do hlubokého sněhu, krutých mrazů a metelic. Na ruské frontě dosloužil jsem potom až do konce války.

Válka na ruské frontě měla celkem klidnější ráz. Sice ani zde nebyl si voják jist životem ani minutu, ale fronta bývala někdy dlouhou dobu i bez výstřelu. Hladu bylo i zde dost, ale zde aspoň v létě, k podzimu nakopal si voják v poli brambory a sem - tam koupilo se i mléko, i „kulěša“ (kukuřičná kaše). Za dobu vojny prošel jsem na východní frontě ještě tato místa: Podhajce, Burkanow - Złotníky, Brzežany, Urmaň - Koninchy (kde stála naše baterie proti sibiřské divisi, sousedce československé brigády, v níž sloužil i můj bratr Josef jako

starodružiník - legionář), potom Zbruz a okolí Černovic, kam jsme byli přemístěni po zhroucení ruské fronty. Za sousedku měli jsme zde polskou legii. Tato přeběhla zde k Rusům. Při bitce, která se při tom strhla, odebrali Polákům „naši“ větší počet koní. Většina těchto, nemocných svrabem, byla odeslána do koňské nemocnice v Nepolokovicích. Mezi vojáky, kteří koně doprovázeli, byl jsem i já. Uvázl jsem v této nemocnici až do konce války. Krátký čas byl jsem zde zařazen jako ošetřovatel, potom jako velitel stáje, zas i jako kuchař a naposledy jako „lékárník“.

Důstojníci - zvěrolékaři byli Češi (zvěrolékařský hejtman Dr. Máslo z Náchoda, praporčíci: Dr. Tobek z Lažan a Dr. Jičínský). Byl jsem odtud za ten poměrně krátký čas dvakrát na dovolené, podruhé už vlastně v pohnuté době listopadu 1918, v době převratu. Dojel jsem do Krakova. Tam nás Poláci vyhnali z vlaku, přebrali a vojáky - Čechy zadrželi a za vedení českých důstojníků použili k udržení pořádku v městě. Zdrželi nás tu, tuším, asi 10 dní. Po této době pustili nás, ozbrojené, domů. To byla veselá jízda. Konec války a svoboda. Republika. Jel jsem nejdříve do Náchoda, kam jsem vezl našemu šéflékaři několik beden zvěrolékařských potřeb. - Potom domů...

U nás řádila chřipka „španělka“. Kromě sestry Lidky všichni leželi, a tak jsem přijel právě včas, abych dodělal podzimní práce. Po čtrnácti dnech nastoupil jsem opět vojenskou službu, tentokrát v naší armádě v Hradci Králové u 10. dělostřeleckého pluku. Revoluční doba, omrzlost vojny působily neblaze na armádu. Desertace byla na denním pořádku, vojáci nechtěli už poslouchat. V každé posádce musela být zřízena vojenská policie, toho času jediný opravdu vojenský útvar, který byl schopen řádně držet stráž a pohotovosti. Přihlásil jsem se a sloužil jsem u ní až do doby vpádu Maďarů „bolševiků“ na Slovensko. Hned jsem vstoupil do pochodové baterie, která po zdlouhavém vyzbrojování odjela k Uherskému Hradišti, kde byla formována bojová divise.

Maďarský vpád však byl brzy zlikvidován a my dostali jsme se na Podkarpatskou Rus k Užhorodu až potom. Po krátkém pobytu u Užhorodu přemístili nás ke Košicům do Polanky, potom do Siplaku. Zde jsem už dovojančil až do května r. 1920, kdy konečně jsem byl z vojny propuštěn po šestiletém skoro vojančení nadobro. V Siplaku byl jsem také povýšen - nejdříve na svobodníka a brzy nato na desátníka, velitele pátracího oddílu. Přitom jsem

fungoval i jako knihovník baterie. Měla baterie krásnou knihovnu, svého kniháře.

Četlo se hodně. Vojna na Slovensku byla celkem zábavná. Vojenské podniky, cvičení a vyjíždky prováděly se víc sportovně, než vojensky, duch byl dobrý, vpravdě bratrský, rád na tu dobu vzpomínám. Hrála se kopaná, provozovala lehká atletika, různé dostihy, zábavní podniky...

Přišel jsem domů. Rodiče už zestárlí - jedna sestra vdaná, druhá švadlenou - hospodářství po vojně potřebovalo hybnější sílu. Tatínek byl po celou první válku starostou a to hospodářství neprospero...

A přece jsem si ještě zavojančil. Na podzim r. 1938, kdy byl stát ohrožen vpádem Němců, zavolali si mne zas. Mobilisace... měl jsem určovací lístek, a tak už jako pětáctýřicetiletý narukoval jsem znovu. Do Josefova. Po několika dnech k oddílu jako pátrač. V Dubenci u Jaroměře zformován byl oddíl (dvě baterie), odpochovali jsme k Hradci do Bukoviny do zálohy. K válce nedošlo. Všecek elán, se kterým byla provedena mobilisace, byl nanic.

Jak by to bylo u našeho oddílu vypadalo, kdyby bylo došlo k válce, neumím si představit. Bylo u nás Němců - snad polovina. Velitel oddílu, major, byl taky Němec. Naši Němci drželi pohromadě, scházeli se a celé noci řvali. Viděli jsme to a říkali jsme si, že tihle chlapi s námi do fronty nesmějí jít...

Přišel březen r. 1939 a s ním okupace. Od r. 1927 byl jsem obecním starostou. S okupací nastala nová vojna. Němci vymáhali a hrozili, náš člověk nechtěl dávat. Přišly hospodářské kontroly, předpisy dodávek, jazyková nařízení, odvody dělníků do Říše, předpisy zatemňovací, kruté stíhání všeho, co nesouhlasilo s režimem. Mezi předpisy a hrozbami okupantů a odporem občanstva stál starosta. Bylo to horší než vojna. Zrovna tak smrtelně nebezpečné a citově horší. Zůstal jsem obecním starostou až do konce války, kdy mne ustavení místních národních výborů konečně této funkce zbavilo.

Dnes mohu říci, že jsem byl posledním starostou jak titulárně, tak i skutečně dosud posledním, svobodnou volbou, skutečně demokraticky zvoleným zástupcem, představitelem i vedoucím činitelem obce.

[Z Kroniky rodu Novotných, psané Bohumilem Novotným z čp. 50 v letech 1948 - 1962, vybral a upravil Milan Novotný.]

HORECKÝ ZPRAVODAJ. Vydává Obecní úřad Horky, Horky 55, 570 01 Litomyšl, tel.: 461 633 148, e-mail: obec.horky@lit.cz. Internetové stránky obce: <http://sweb.cz/obec.horky>. Bezplatné.
